

Numer IV
2022/2023

GRUDZIEN
2022 r.

GAZETKA SZKOLNA

KROPECZKA

SZKOŁA PODSTAWOWA W GARDNIE

KAŻDY inny
WSZYSCY równi

MIĘDZYNARODOWY DZIEŃ OSÓB Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIAMI
3 XII

Międzynarodowy
Dzień
Przeciwdziałania
Korupcji

Światowy
Dzień Gleby

Międzynarodowy
Dzień Praw
Człowieka

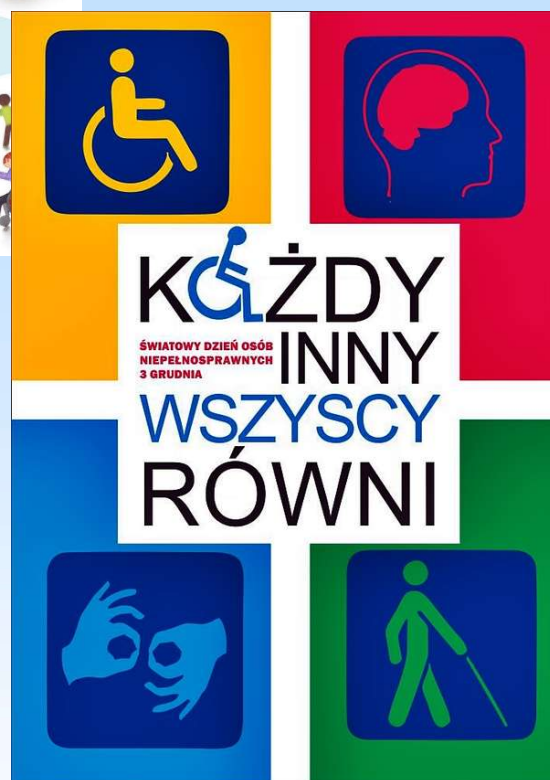
10 grudnia

MIĘDZYNARODOWY DZIEŃ OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH

3 grudnia na całym świecie obchodzony jest Międzynarodowy Dzień Osób Niepełnosprawnych. Święto zostało ustanowione przez Zgromadzenie Ogólne Organizacji Narodów Zjednoczonych w 1992 roku. Ma ono na celu zwrócenie szczególnej uwagi na prawa osób z niepełnosprawnościami, upowszechnianie idei tolerancji, otwartości i szacunku dla inności, a także ukazanie korzyści płynących z pełnej integracji osób niepełnosprawnych w życiu, społecznym, gospodarczym i kulturalnym.

13 grudnia 2006 roku została przyjęta Konwencja Praw Osób Niepełnosprawnych. W myśl jej zapisów osoby niepełnosprawne mają prawo do: wolności i bezpieczeństwa, swobody poruszania się (w tym równego z osobami pełnosprawnymi dostępu do przestrzeni i budynków użyteczności publicznej, transportu, informacji i komunikacji), ochrony zdrowia, edukacji, życia prywatnego i rodzinnego, udziału w życiu politycznym i kulturalnym.

Przygotowały: Oliwia Szachniewicz i Nadia Dul z klasy V b

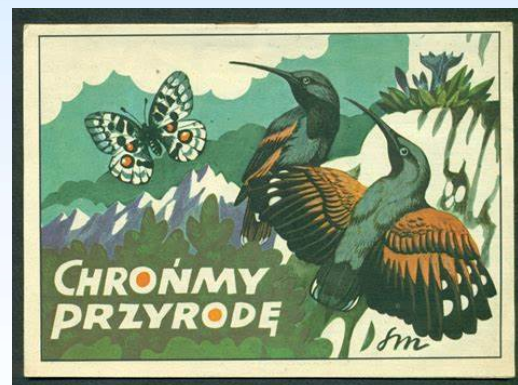
ŚWIATOWY DZIEŃ OCHRONY DZIKICH ZWIERZĄT

Światowy Dzień Ochrony Dzikich Zwierząt to doskonała okazja do szerzenia wiedzy na temat ochrony zagrożonej flory i fauny Ziemi. Najbardziej inwazyjnym gatunkiem na Ziemi jesteśmy my, ludzie. Wiele wspaniałych zwierząt jest zagrożonych i doprowadzanych na skraj wyginięcia przez chciwe zachowanie niektórych ludzi, co powoduje nieodwracalne szkody w ekosystemie. W Światowym Dniu Ochrony Dzikiej Przyrody możemy zwrócić uwagę na zachowania, które zagrażają równowadze ekosystemu naszej planety. Ingerencja człowieka w naturalny ekosystem świata trwa od wieków. Podróżowaliśmy po całym świecie i osiedliliśmy się w różnych częściach globu, oczyszczaliśmy ziemię pod uprawę i wycinaliśmy lasy, ponieważ potrzebowaliśmy drewna do budowy domów i statków. Najpierw polowaliśmy tylko by przeżyć, ale z czasem zaczęliśmy polować i kłusować dla pieniędzy, a populacje dzikich zwierząt zaczęły się kurczyć na całym świecie.

Jak powiedział kiedyś Theodore Roosevelt: „Przyroda i jej środowisko nie mogą mówić, więc my musimy i my będziemy”. Musimy zrobić wszystko, aby zachować równowagę naszego ekosystemu i zwiększyć świadomość ludzi na temat znaczenia bioróżnorodności.

Na całym świecie wzrasta nielegalny handel zagrożonymi gatunkami zwierząt i roślin na czarnym rynku. Chociaż rządy na całym świecie robią wszystko, co w ich mocy, a w niektórych przypadkach udaje im się powstrzymać ten proceder, nie wszystkie gatunki zwierząt są bezpieczne. Wpływa to nie tylko na przyrodę, ale także na życie milionów ludzi mieszkających w pobliżu obszarów leśnych w różnych częściach świata. Nadszedł więc czas, abyśmy działali i współpracowali, aby zachować i chronić dziką przyrodę, aby zapewnić jej przetrwanie. Prześstępstwa przeciwko przyrodzie to poważna kwestia, a nie odległy problem w odległym kraju. Poradzenie sobie z kłusownictwem i nielegalnym handlem zwierzętami jest wyzwaniem globalnym. To ważne i to nie tylko dlatego, że zależy nam na pandach, lwach i lampartach. Strażnicy parków i aktywiści działający na rzecz dzikiej przyrody są również zabijani przez kłusowników. Ludzie, których zarobki w turystyce zależą od dzikiej przyrody, są pozbawiani źródła utrzymania. Kłusownictwo jest dochodowe, a zmilitaryzowane grupy kłusowników zaczynają zagrażać bezpieczeństwu niektórych regionów.

MIĘDZYNARODOWY DZIEŃ WOLONTARIUSZA

**Międzynarodowy Dzień Wolontariusza przypada 5 grudnia.
Wolontariusze niosą pomoc innym i nic za to nie chcą. Pojawiają się tam,
gdzie są potrzebni. Każdy może być wolontariuszem!**

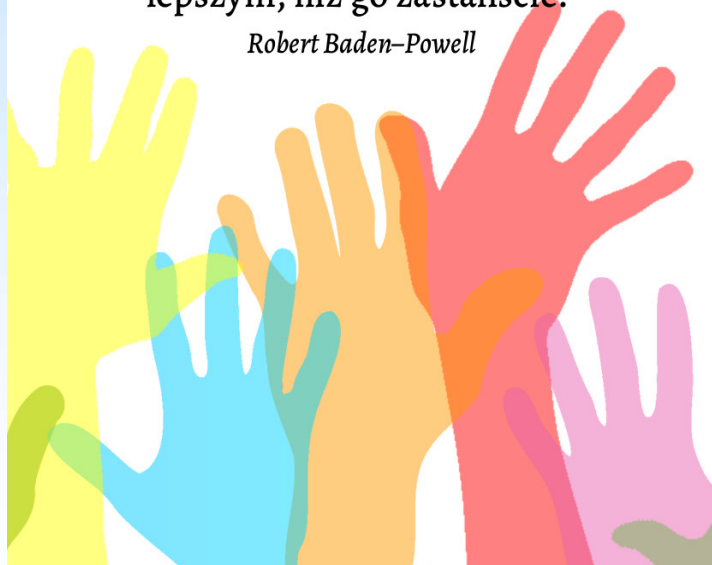
W Polsce potrzebującym rodakom dobrowolnie pomaga już niemal 11 milionów osób, czyli co trzeci mieszkaniec naszego kraju. Można już mówić o prawdziwym trendzie, który dodatkowo wzmacnia się w okresie świątecznym.

Samo słowo „wolontariusz”, czyli łaciński voluntarius, oznacza dobrowolny, ochotniczy. Zaangażowanie wolontariusza jest zatem dobrowolne i wynika z jego woli, a nie z jakiś norm czy nakazów. Może być to działanie indywidualne lub aktywność profesjonalnie zorganizowana w ramach grupy. Podstawową cechą, która różni wolontariusza od pracownika otrzymującego wynagrodzenie, jest motywacja wolna od zarabiania pieniędzy. Wolontariusze pytani właśnie o motywacje swoich działań, odpowiadają, że każdy by tak postąpił na ich miejscu, że trzeba umieć dzielić się swoim czasem i umiejętnościami, a przede wszystkim sobą.

Międzynarodowy Dzień Wolontariusza

**Nie liczy się to ile
posiadasz, ale ile dajesz innym i jak się z nimi
dzielisz. Pomagając
innym pomagasz i sobie. Starajcie się
zostawić ten świat choć trochę
lepszemu, niż go zastaliście.**

Robert Baden-Powell

Bo wolontariat to jedna z najbardziej szlachetnych postaw człowieka. To służba dla dobra innych, za troskanie o los bliźniego, praca na rzecz najbardziej potrzebujących. To jakby dar z siebie. Oddaje swój czas zupełnie obcym ludziom, bo nie wystarcza mu pomaganie rodzinie, sąsiadom i znajomym. Z boku może się wydawać, że wolontariusz nic z tego nie ma. A to nie jest prawda.

Dotykając codziennie niedoli i cierpienia, człowiek się zmienia i wzbogaca, zaczyna doceniać to, co sam dostał od życia. I czasem angażuje się tak bardzo, że zmienia nie tylko swój świat wartości, ale też całe życie. Wystarczy choćby spojrzeć na działalność Jurka Owsiaaka czy Janiny Ochojskiej.

HISTORIA POLSKI HYMNEM PISANA

5 grudnia – w dniu 155. rocznicy urodzin marszałka Józefa Piłsudskiego odbyła się w naszej szkole uroczystość „Historia Polski hymnem pisana” podsumowująca obchody Stulecia Odzyskania Niepodległości przez Polskę.

Pięć lat temu, w grudniu 2017 r., rozpoczęliśmy realizację projektu „Dziesięć Kroków do Niepodległej”, który miał za zadanie przybliżyć uczniom, ale także społeczności lokalnej drogę Polski do odzyskania Niepodległości w 1918 r. Przez 10 miesięcy realizowaliśmy zadania, których kulminacją były uroczyste obchody 100-lecia odzyskania niepodległości w listopadzie 2018 r. Nasz projekt objęty był Narodowym Patronatem Prezydenta RP w Stulecie Odzyskania Niepodległości przez Polskę, Honorowym Patronatem Zachodniopomorskiego Kuratora Oświaty oraz Honorowym Patronatem Burmistrza Miasta i Gminy Gryfino Pana Mieczysława Sawaryna, którego mieliśmy przyjemność gościć. Wśród zaproszonych gości znaleźli się także członkowie Kapeli Ludowej „Gardnianka” oraz panie z Koła Gospodyń Wiejskich w Gardnie. Wszystkim gościom serdecznie dziękujemy za przybycie.

Rok 2022 został ogłoszony przez Sejm RP Rokiem Józefa Wybickiego – autora słów „Pieśni Legionów Polskich we Włoszech”, a także Rokiem Romantyzmu Polskiego. W tym też roku mija 225. rocznica powstania „Mazurka Dąbrowskiego” i 95. rocznica ustanowienia go Hymnem Rzeczypospolitej Polskiej-

fakt ten dobitnie wzmocnił fundamenty, odradzającej się po 123 latach niewoli, państwowości polskiej.

Nieprzypadkowo, uroczystość rozpoczął walc najwybitniejszego polskiego kompozytora Fryderyka Szopena. Nieprzypadkowo, w treści znalazły się słowa zaczerpnięte z epepei narodowej „Pan Tadeusz” autorstwa naszego wieszczki narodowego Adama Mickiewicza. W ten sposób chcieliśmy docenić polskich twórców doby Romantyzmu i podkreślić ich wkład w kształtowanie naszej państwowości. Uroczystość ta symbolicznie zamykała obchody 100-lecia odzyskania Niepodległości, ale przede wszystkim oddawała cześć wszystkim tym, którzy o tę Niepodległość walczyli z bronią lub piórem w ręku. Dzięki nim żyjemy w wolnej i niepodległej Polsce. Szczególnie w dzisiejszych czasach zyskują na znaczeniu słowa, że wolność nie jest dana raz na zawsze, że o wolność należy zabiegać każdego dnia.

Uczniowie oraz zaproszeni goście z dużym zainteresowaniem wysłuchali lekcji historii piórem i muzyką malowanej. Odbyli podróż wyznaczoną poprzez poszczególne pieśni pełniące na przestrzeni wieków rolę hymnu państwowego, poczynając od „Bogurodzicy”, poprzez „Hymn do miłości ojczyzny” oraz „Rotę”, a skończywszy na „Pieśni Legionów Polskich we Włoszech”.

Wydarzenia, które mają miejsce za naszą wschodnią granicą, pokazują jak bardzo nasza wolność

może być zagrożona.

W przygotowanie uroczystości „Historia Polski hymnem pisana” zaangażowanych było wielu uczniów oraz nauczycieli.

Komentarze historyczne oraz teksty literackie prezentowali uczniowie: Oliwia Sienkiewicz, Laura Ferens, Oliwia Szachniewicz, Agata Piela, Nadia Dul, Ewa Kowalska, Artur Rusinek, Szymon Krężelok, Robert Radziejewicz, Alicja Dudek – z klasy 5b, Katarzyna Szymocha, Zuzanna Gryniewicz, Hanna Czerkasiewicz, Natalia Okoń i Maximilian Hrynyszak – z klasy 7a, Maja Świrbut z klasy 8a, Gabriela Żygadło z klasy 5a oraz pierwszoklasiści: Wiktor Kuźniar, Inga Kłos, Weronika Wypych, Jowita Domańska, Xavier Selonka, Jan Łapeciński, Nadia Listwan oraz Maks Wronkowski.

Uroczystość wzbogaciły piosenki w wykonaniu chóru - klasy 5b oraz naszych uczniów: Gabrysi Borowiak, Maximiliana Hrynyszaka, Mai Świrbut oraz Wiktora Kuźniara przy wsparciu p. Edyty Smolnik. Piękną dekorację wykonała p. Dorota Chojnacka.

Za całość przedsięwzięcia odpowiedzialne były panie: Beata Borsuk, Agnieszka Drabik, Anna Siwek.

Tekst: Pani Anna Siwek

MIKOŁAJKI

Mikołajki, czyli dzień św. Mikołaja to zwyczaj, który świętujemy 6 grudnia i w czasie którego nocą z 5 na 6 grudnia Święty Mikołaj odwiedza grzeczne dzieci. Zwyczajowo **tego dnia maluchy otrzymują od Mikołaja prezenty** – najczęściej jakieś drobiazgi. Święto obchodzi się na cześć św. Mikołaja z Miry, katolickiego biskupa i świętego, którego wizerunek w innych religiach, regionach i kulturach przybiera też miano Dziadka Mroza i Gwiazdora.

Zwyczaj świętowania i wręczania sobie w tym czasie prezentów związany jest z legendą, która dotyczy postaci Świętego Mikołaja. Przynosi on maluchom podarki, zazwyczaj drobne zabawki, słodycze itp. Wręczanie prezentów 6 grudnia jest związane z opowieścią, która istnieje już od X wieku. Jest to średniowieczna historia życia biskupa z Miry, który w dniu **6 grudnia wręczał dzieciom prezenty** oraz dbał o najbardziej potrzebujących. Obecnie mikołajki to kontynuowanie tej tradycji, ale w nieco zmieniony sposób. W nocy z 5 na 6 grudnia Mikołaj zostawia grzecznym dzieciom drobne prezenty – pod poduszką, w butach czy w skarpetkach powieszonych przy kominku itp.

Mikołaj przynosi prezenty nie tylko 6 grudnia, ale także w Wigilię, a ponieważ ma dużo pracy jednej nocy, ma swoich zastępców i zastępczynię.

W Wigilię prezenty przynoszą:

- Gwiazdka – Dolny Śląsk,
- Gwiazdor – Wielkopolska, Kaszuby i Kujawy,
- Dzieciątko Jezus – Śląsk,
- Aniołek – Małopolska i Śląsk Cieszyński,
- Dziadek Mróz – Podlasie.

W XIX wieku św. Mikołaj odwiedzał dzieci razem z diabłem i aniołem, a współcześnie podział na dobrą i złą drużynę Mikołaja widać podczas obchodów tzw. Mikołajów Beskidzkich.

Oto kilka ciekawostek związanych z mikołajkami:

- Mikołajki to polska nazwa święta, które obchodzi się ku czci św. biskupa Mikołaja z Miry.
- Do XIX wieku mikołajki były dniem wolnym od pracy.
- Tradycyjnym mikołajkowym podarkiem dla dzieci w Holandii są czekoladowe litery.
- Osoba, która przynosi prezenty, ma wiele imion, zależnie od państwa i tradycji.
- Rudolf i jego czerwony nos został wymyślony na potrzeby marketingowe w 1939 roku. Sieć domów towarowych Montgomery Ward zleciła stworzenie opowieści, która zwiększy świąteczne obroty.
- W Austrii Świętemu Mikołajowi towarzyszy Krampus – pół-koziół, pół-demon, który ma karać dzieci, które są niegrzeczne. W Holandii zaś jego pomocnik to Zwarte Piet (Czarny Piotruś).
- Współczesny wizerunek św. Mikołaja pojawił się w 1930 roku w reklamie Coca-Coli.

MIKOŁAJKI

Jak wygląda Mikołaj i skąd wziął się jego wizerunek?

Obecnie najpopularniejszy wizerunek Świętego Mikołaja, to postać starszego mężczyzny, z pulchnym brzuszkiem i białą brodą, ubrana w czerwony strój, który w różnych baśni i legend w okresie Świąt Bożego Narodzenia rozwozi dzieciom prezenty saniami, ciągniętymi przez zaprzęg reniferów. Według różnych wersji, mieszka on wraz z grupą elfów w Laponii. Forma tej postaci wywodzi się z kultury brytyjskiej i amerykańskiej. Do spopularyzowania postaci w formie współczesnej przyczyniła się reklama słynnego napoju Coca-cola powstała w 1930 roku.

MIKOŁAJKI

Zwyczaj obdarowywania się prezentami

W większej części Europy, w tym także w Polsce, Mikołajki obchodzone są tradycyjnie 6 grudnia, jako wspomnienie Świętego Mikołaja, biskupa Miry, który, jak głosi legenda, to on podkładał anonimowo dary biednym i potrzebującym.

Często w nocy z 5 na 6 grudnia podkłada się dzieciom prezenty pod poduszkę lub w innym specjalnie przygotowanym miejscu, np. w skarpecie. W wielu szkołach panuje zwyczaj wymieniania się drobnymi prezentami z wcześniejszym losowaniem „swojego mikołajka” czy „swojej mikołajki” – czyli osoby, którą obdarowuje się upominkiem.

Przygotowała: Natalia Okoń z klasy VII a

Mikołajki w naszej szkole ...

6 grudnia naszą szkołę odwiedził Mikołaj. Tego dnia uczniowie wszystkich klas zostali obdarowani słodkim upominkiem. W niektórych klasach, po wcześniejszym wylosowaniu osoby, robiliśmy sobie paczki. Wszyscy uczniowie ubrani byli na czerwono i mieli mikołajowe czapki oraz inne gadżety związane z tym dniem. Na przerwach puszczana była świąteczna muzyka. Każda klasa wykonała sobie na pamiątkę zdjęcie z Mikołajem. Dzień minął nam miło i w świątecznym nastroju.

Przygotowała: Natalia Okoń z klasy VII a

DZIEŃ PRAW CZŁOWIEKA

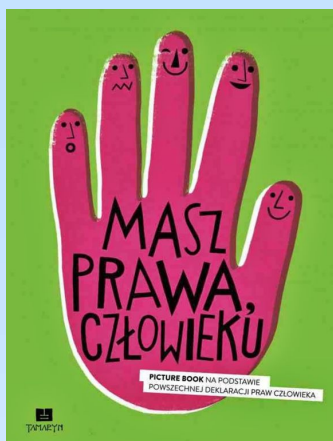

Święto obchodzone corocznie 10 grudnia, ustanowione przez Zgromadzenie Ogólne ONZ w rocznicę podpisania Powszechnej deklaracji praw człowieka w 1948 roku. Dzień ten poświęcony jest orędownikom praw człowieka na całym świecie, którzy dążą do zapewnienia ochrony własnych praw oraz praw innych i wkładają wiele wysiłku w działania zapewniające przestrzeganie ich na co dzień. Wielu z nich jest za to prześladowanych, pozbawianych pracy czy niesłusznie więzionych. Obchody międzynarodowego Dnia są okazją do uczczenia ich odwagi i osiągnięć. Sekretarz generalny ONZ w swym przesłaniu z 2010 roku z okazji Dnia Praw Człowieka powiedział:

To przede wszystkim na rządach państw spoczywa odpowiedzialność za zapewnienie ochrony orędownikom praw człowieka. Wzywam wszystkie państwa, by przestrzegały wolności słowa i wolności gromadzenia się, tak potrzebnych w ich pracy. [...]

Gdy życie obrońców praw człowieka jest zagrożone, zmniejsza się poczucie bezpieczeństwa wszystkich ludzi.

Gdy głosy obrońców praw człowieka są zagłuszane, cierpi na tym sprawiedliwość.

Generacje praw człowieka

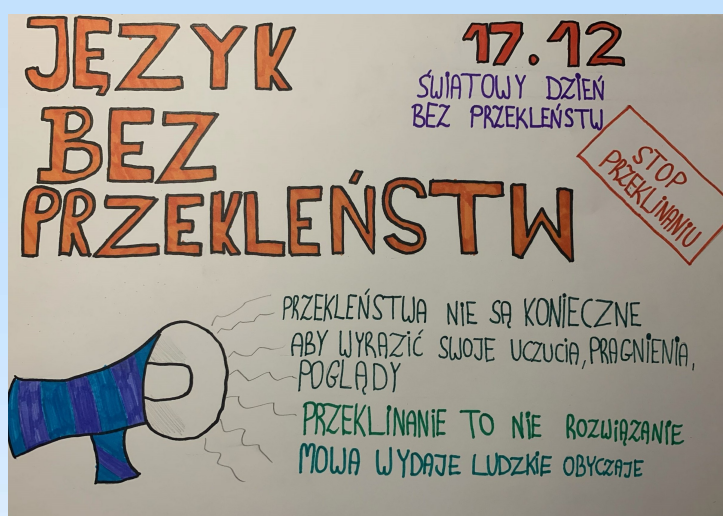
I generacja prawa polityczne i obywatelskie (fundamentalne)	II generacja prawa społeczne, gospodarcze i kulturalne	III generacja prawa solidarnościowe (rozwojowe)
<ul style="list-style-type: none"> • prawo do życia • wolność osobista • wolność od tortur • wolność sumienia i wyznania • wolność wypowiedzi • prawo do informacji • równość wobec prawa • swoboda przemieszczania się • tajemnica korespondencji • prawo wyborcze • wolność zrzeszania się 	<ul style="list-style-type: none"> • prawo do własności • prawo do pracy i wynagrodzenia • prawo do nauki • prawo do wypoczynku • prawo do ochrony zdrowia • prawo do zabezpieczenia społecznego • prawo do uczestnictwa w życiu kulturalnym • prawo do korzystania z osiągnięć cywilizacyjnych 	<ul style="list-style-type: none"> • prawo do pokoju • prawo do demokracji • prawo do rozwoju • prawo do zdrowego środowiska naturalnego • prawo do pomocy humanitarnej • prawo do korzystania ze źródeł światowego przekazu informacji

DZIEŃ BEZ PRZEKLEŃSTW

W roku 2022 Dzień bez Przekleństw przypada na 17 grudnia (sobota)

Dla niektórych dużym wyzwaniem bywa wyartykułowanie jednej wypowiedzi bez przekleństw, nie mówiąc już o powstrzymaniu się na cały dzień od bogatego repertuaru tzw. „brzydkich wyrazów”. Ideą Dnia bez Przekleństw jest zwrócenie uwagi na czystość i piękno polskiej mowy, która nie potrzebuje wulgaryzmów, by trafnie i dosadnie wyrażać emocje. Bo właśnie w celu zredukowania napięcia ludzie przeklinają najczęściej. Co więcej, zespół naukowców z angielskiego Keele University odkrył, że przeklinanie – zwłaszcza spontaniczne, jako reakcja na bodziec – redukuje fizyczne odczuwanie bólu. Jednak pomimo iż przekleństwa istnieją tak długo jak sam język, są one powszechnie uważane za objaw prymitywizmu i braku kultury.

Nie wszędzie można więc sobie pozwolić na mocniejszą „wiązanekę” – w niektórych krajach można za to słono zapłacić, a w ekstremalnych przypadkach nawet trafić do aresztu na 15 dni – jak pewien ukraiński uczeń, który nadużywał wulgaryzmów na internetowym czacie. Przekleństwa, tak jak cały system języka, ewoluują. Na przykład, nacechowane pejoratywnie słowo dziwka jeszcze kilkaset lat temu było neutralne i oznaczało dziewczynę. Słowo dupa z kolei oznaczało niegdyś po prostu zagłębienie. Z czasem zaczęło odnosić się prawie wyłącznie do zagłębienia w ludzkim ciele i dziś uznawane jest za niecenzuralne – choć daleko mu to prawdziwych polskich wulgaryzmów, które w najbardziej skrajnych przypadkach mogą pełnić nawet funkcję przecinka.

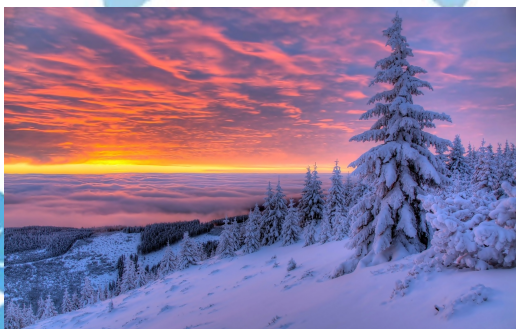
PIERWSZY DZIEŃ ZIMY

Początek zimy to dla wielu osób w pewnym sensie uczucie ulgi. Kończy się jesień i od tego momentu dni stopniowo będą się już wydłużały. Data pierwszego dnia kalendarzowej zimy jest niezmienna - wypada 22 grudnia, czyli dwa dni przed Wigilią.

Pierwszy dzień astronomicznej zimy jest ruchomy, ponieważ wiąże się z przesileniem zimowym. W 2022 r. to środa 21 grudnia. Słońce góruje wtedy w zenicie w możliwie najdalej na południe wysuniętej szerokości geograficznej półkuli południowej - zwrotniku Koziorożca. Wiele starożytnych kultur sądziło, że jest to najszczęśliwszy dzień w całym roku. Świętowane było odradzanie się Słońca.

Pierwszy dzień astronomicznej zimy potrwa - w zależności od naszej dokładnej lokalizacji - około 7 godzin i 40 minut. To najkrótszy dzień w roku. Wschodu słońca spodziewać możemy się około godziny 7 rano, a zachodu niedługo po 15. Im dalej na północ kraju, tym Słońce wzejdzie później. Kolejne dni będą się już wydłużały, a noce skracały.

W kalendarzu zima potrwa trzy miesiące, czyli do 21 marca 2023 roku. Tego dnia mamy przesilenie wiosenne, czyli pierwszy dzień kalendarzowej wiosny.

Jak pierwszy dzień zimy świętowali nasi przodkowie?

Polska położona jest na półkuli północnej. W tej części świata już w czasach starożytnych miały miejsce różnego typu obchody i rytuały związane z przesileniem zimowym i narodzinami Słońca. Wśród Słowian celebrowano Święto Godowe, zwane również Szczodruszką czy **Szczodrymi Godami**. Symbolizowało to zwycięstwo światła nad ciemnością - w końcu przesilenie zimowe to najkrótszy dzień w roku, a po nim każdy kolejny się wydłuża, na rzecz krótszej nocy.

Najważniejszym czczonym wówczas bogiem był Weles - opiekun wiedzy, magii, bogactwa, dzikich zwierząt i bydła. Wśród rytuałów znajdowały się m.in. łamanie chlebem, kołędowanie, wróżby odnośnie pogody i przyszłych zbiorów. Dzieci dostawały drobne upominki, w tym jabłka, owoce i placki (w kształcie zwierząt lub postaci) zwane szczodrakami. Oddawano również cześć duszom zmarłych przodków - ucztowano i palono ogniska w miejscach pochówków.

Przygotowała Ewa Kowalska z klasy V b

JASEŁKA

W środę 21 grudnia 2022 r. odbyły się w naszej szkole Jasełka. W świąteczną atmosferę wprowadziły nas uczniowie klas czwartych, piątych i szóstej pod opieką pań: Ewy Niewiadomskiej, Barbary Sobczak i Oli Przyjemskiej.

Bożą Dziecinę przywitały Czerwony Kapturek, Calineczka, Smerfetka, Dziewczynka z zapalnikami, Jaś i Małgosia, Sierotka Marysia, Trzej Królowie, Pszczółka Maja oraz pasterze. Każdy przyniósł jakieś dary, które Maryja z Józefem przyjęli dla małego Jezusa.

Wspólnie, w radosnej atmosferze, zaśpiewaliśmy kolędy.

TRADYCJE BOŻONARODZENIOWE

UBIERANIE CHOINKI

W Europie zwyczaj ubierania choinki zapoczątkowali Niemcy. Przystrajanie drzewka jest symbolem świąt Bożego Narodzenia. W niektórych domach robi się to dopiero w Wigilię, w innych – już kilka tygodni wcześniej. Bożonarodzeniowe drzewko ubiera się w zależności od preferencji domowników – niekiedy jest ono kolorowe, z mnóstwem ozdób, a czasem przystrojone minimalistycznie w jednym kolorze. Można również wykonać własnoręcznie ozdoby świąteczne, np. łańcuchy, aniołki z papieru — to też jest swoistą tradycją świąteczną!

ŁAMANIE SIĘ OPŁATKIEM

Dzielenie się opłatkiem to przede wszystkim symbol pojednania i przebaczenia. Historia tej tradycji wywodzi się już od pierwszych Chryścjan, którzy dzielili się chlebem. W części polskich domów dzielenie się opłatkiem poprzedza modlitwa oraz czytanie fragmentu Ewangelii wg św. Łukasza. Podczas łamania się opłatkiem, bliscy składają sobie także życzenia bożonarodzeniowe. Następnie zasiadają do kolacji wigilijnej.

SIANKO POD OBRUSEM

Wigilijny stół – przykrywamy go białym obrusem, pod który wkładamy sianko – symbol skromności oraz ubóstwa, w jakim na świat przyszedł Jezus. Według wierzeń tym samym siankiem gospodarze zapewniają sobie dostatek i powodzenie na kolejny rok.

DAWANIE PREZENTÓW

Nieodłącznym elementem jest także obdarowywanie się prezentami. Na tę część wieczoru szczególnie czekają dzieci. Prezenty kładzie się pod choinką, a otworzyć można je dopiero po wieczery wigilijnej. Zależnie od zwyczajów panujących w domu i regionu zamieszkania, dzieciom mówi się, że prezenty przyniósł Mikołaj, Śnieżynka, Aniołek, Dzieciątko, Gwiazdka.

12 POTRAW

Polacy tradycyjnie serwują na świątecznym stole 12 potraw. Zwyczaj ten odnosi się do 12 apostołów, którzy spożywali z Jezusem ostatnią wieczerzę. Żeby w nadchodzącym roku mieć szczęście – należy spróbować wszystkich dań. Tradycyjne potrawy wigilijne to:

- barszcz czerwony z uszkami
- pierogi z kapustą i grzybami
- ryba po grecku
- karp smażony
- kutia
- kapusta z grzybami
- zupa grzybowa
- śledzie
- kompot z suszu
- makowiec
- groch z kapustą
- paszteciki z kapustą i grzybami.

Na świątecznym stole często pojawia się także sałatka jarzynowa, karp w galarecie i inne potrawy, w zależności od rodzinnej i regionalnej tradycji.

ŚPIEWANIE KOLĘD

Jedną z polskich tradycji jest także śpiewanie kolęd. Najśłynniejsze z nich to między innymi „Przybieżeli do Betlejem pasterze”, „Cicha noc”, „Gdy śliczna Panna”. Są to pieśni, które opisują narodzenie Jezusa. Wspólne kolędowanie z rodziną podczas świąt stwarza magiczną atmosferę, uwielbiają je także dzieci.

DODATKOWE NAKRYCIE PRZY WIGILIJNYM STOLE

Na stole ustawia się dodatkowe nakrycie – o jeden talerz więcej, niż jest wszystkich uczestników kolacji. Obecnie ma to symbolizować otwartość na zbłąkanego wędrowca, którego w ten sposób zaprasza się do stołu i wspólnego świętowania. Kiedyś dodatkowe nakrycie przy stole zostawiano się dla zmarłych.

PIERWSZA GWIAZDKA NA NIEBIE

Wyjątkowym momentem Wigilii jest oczekiwanie przez dzieci na pierwszą gwiazdkę. Gdy pojawi się na niebie – można wtedy zasiąść do wigilijnej kolacji. Wpatrywanie na niebie pierwszej gwiazdki jest symbolicznym nawiązaniem do Gwiazdy betlejemskiej, która zwiastowała narodziny Jezusa.

PREZENTY POD CHOINKĄ

Zwyczajem wigilijnym jest również rozpakowywanie prezentów. Oczywiście dopiero po pojawieniu się na niebie pierwszej gwiazdki.

DLACZEGO OBCHODZIMY SYLWESTRA?

W dawniejszych czasach żegnano rok o wiele wcześniej niż dzisiaj. Odpowiednikiem dzisiejszego sylwestra były Szczodre Gody, czyli czas przesilenia zimowego. Kiedy Słowianie świętowali zwycięstwo światła nad ciemnością - pierwszy dzień zimy jest bowiem bardzo krótki, ale po nim kolejne się wydłużają - ucztowali do samego rana.

Obdarowywali się wówczas prezentami, a także wróżyli na nadchodzący rok. Symboliczny moment przejścia pomiędzy porami roku był więc dla naszych przodków czymś w rodzaju Bożego Narodzenia i zabawy sylwestrowej w jednym. Dlaczego data celebracji nadejścia nowego roku przeniosła się o kilka dni? Ma to związek z jednym z najważniejszych wydarzeń w chrześcijaństwie.

31 grudnia 355 roku zmarł papież Sylwester I. Istniała legenda, że schwycił wtedy potwora imieniem Lewiatan i więził w Rzymie pod wzgórzem. Według przepowiedni miał się on jednak uwolnić za kilkaset lat. Powstrzymał go... papież Sylwester II.

W dawnych czasach ludzkość nie miała żadnej pewności co do przyszłości swojego istnienia i obawiała się rychłego końca. Medycyna nie zdążyła się jeszcze rozwinąć, postęp naukowy był pieśnią przyszłości, a wielu ludzi żyło w biedzie i strachu. Panowała ogólna skłonność do przyjmowania wiary w fantastyczne historie, a nasilała się szczególnie wtedy, gdy zbliżały się znaczące daty. Wróżka Sybilla przepowiadała, że w nocy z 31 grudnia 999 na 1 stycznia 1000 roku świat się skończy. Lewiatan miał się przebudzić, by zniszczyć świat.

Papieżem był wówczas Sylwester II. Gdy wyczekiwana apokalipsa nie nastąpiła, pobłogosławił wiernych zgromadzonych tłumnie pod bazyliką świętego Piotra i rozpoczęło się huczne świętowanie. Ludzie uważali, że papież "wymodlił" ocalenie w najstraszniejszej dla nich chwili. Co ciekawe, w rzeczywistości był to jeden z pierwszych biskupów Rzymu, który interesował się nauką i nie przejawiał zbyt dużego zaciekania legendami. Sylwester II badał matematykę i astronomię, a także pasjonował się zagadnieniem czasu. Budował nawet zegary.

Wyznawcy chrześcijaństwa przyjęli datę 31 grudnia jako święta, w którym wyraża się wdzięczność za odwołanie końca świata. W Polsce zwyczaj celebrowania nadejścia nowego roku pojawił się dopiero w XIX wieku.

Wesołych Świąt!
Bez zmartwień,
Z barszczem, z grzybami, z karpem,
Z gościem, co niesie szczęście!
Czeka nań przecież miejsce.
Wesołych Świąt!
A w Świeta,
Niech się snuje kolęda.
I gałązki świerkowe
Niech Wam pachną na zdrowie.
Wesołych Świąt!
A z Gwiazdką!
Pod świeczek łuną jasną
Życzcie sobie - najwięcej:
Zwykłego, ludzkiego szczęścia

REDAKCJA GAZETKI SZKOLNEJ

„KROPECZKA”

rok szkolny 2022/2023

MAJA ŚWIRBUT - *redaktor naczelny*

Aleksandra Kowalewska

Dagmara Baczevska

Dorota Nowak

Natalia Okoń

Oliwia Szachniewicz

Laura Ferens

Nadia Dul

Alicja Dudek

Ewa Kowalska

Veronika Bozhenko

Robert Radziewicz

Artur Rusinek

Opieka: Agnieszka Drabik